

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

A nefelejes-csokor.

— Beszélyke. —

Egy csöndes kis faluba vezetem olvasóimat. Igen szép nyári délután volt, a madárkák vígan csicseregtek a fák lombozatai között, a virágok milliói illattal tölték be a léget. Oly szép volt minden!

A rózsás arcú mosolygó nap, a ragyogó kék ég, báránnyfelhőcskével borítva, melyek mint lehelet lebegtek a magasságban. Kün a mezőn a szorgalmas méhikék virágról virágra szálltak, csókjaikkal megfosztva azokat a tündöklő aranyportól, s vígan döngicsélve szálltak tova, nem gondolva többé a megrablott virággal.

A falucska, hol elbeszélésünk játszik, egy csinos völgyben feküdt. Rendezett utcáival, fehérre meszelt házaival, melyek körül sűrűn diszelegtek a zöld lombu fák, ugy nézett ki, mint egy kis paradicsom.

Egy emelkedett helyen ott állt az egyszerű templom, fényes tetejével, s csillogó keresztjével, melyen a nap sugarai játszadoztak. Már évek óta a jó öreg lelkész, Mihály atya volt a falu lelképásztora. Az évek terheitől meggörnyedt agg mindenütt, a

hová csak lépett, tiszteletet tudott maga iránt gerjeszteni.

Mihály atya a falu közepén, a templomhoz nem messze lakott, fogadott leányával, a szelid Piroskával. A lelkész még mint gyermeket vevé pártfogása alá Piroskát, s mindezeideig Piroška mitsem tudott szülei felől. Kik voltak szülei? élnek-e? vagy meghaltak? — ez előtte, s talán a jó lelkész előtt is titok volt. Az idő mult. Piroskából nagy leányka lett, s az öreg lelkész mindinkább közelített sirja felé.

Egy nap, midőn együtt ültek a zöld folyondártól befutott kis kerti házacskában, az ősz lelkész, miután beszélgetett Piroskával s fekete kávéját megitta, — elszunnyadt. Piroška egy ideig nyugodtan szemlélte alvó gyámatyját, aztán felemelkedve, oda lépett hozzá s tiszta homlokára csókot lehelt, ezután pedig csendben, hogy az áldott öreget fel ne ébreszsze, kisuhant a házacskából, s a kertajtón kihaladva, a kis erdőbe ment, mely a falutól nem messze terült.

Itt szokott ő vasárnap délutánonkint sétálni. A susogó lombok, a csörgedező csermely, s a madárkák dalaiban ugy elgyönyörködött, de legnagyobb örömmel

mindig a májust várta, mert ekkor nyílt kedvencz virága, a — nefelejcs.

Hogy Piroska miért szerette úgy a nefelejcsot, az igen könnyen megmagyarázható, ha meghalljuk életének azon hiányos történetét, melyet neki gyámatyja, a lelkész elmondott. —

Az 18 — év május havában azon falu mellett, hol a lelkész lakott, csata volt a francziák s a poroszok közt. A francziák megveretve a falu felé kezdenek futni. Egy francia tiszt, ki még igen fiatalnak látszott lenni, karjában egy kis leánykát tartott.

A mint a falu átfutva megpillantá a lelkészt a templom küszöbén állni, a tiszt valamit gondolt, s oda lépve a lelkészhez, karjába tévé a kis gyermeket s kérte, miszerint viselje gondját, legyen atyja gyermekének.

A lelkész mindent megígért.

A tiszt emléket akart hagyni gyermeke számára, — hirtelen tehát a templom melletti kis kertbe futott s a szépen viritó nefelejcsből egy kis csokrot kötve, azt leánya ölébe tévé; ezzel egy utolsó bucsu-csök után eltűnt a menekülők tömegében.

Piroska — ez volt a leányka neve — ott maradt a lelkésznél. Atyjáról azóta semmit sem hallott. Kezde megszokni életét, hanem azért reménye soha sem hagyá el, — ő remélt.

Remélte viszontlátni szüleit, s reményében — mint látni fogjuk — nem csalódott.

Miként mondtuk, Piroska elhagyva alvó gyámatyját, az erdőbe ment nefelejcsot szedni, hogy azzal a főlébredő lelkészt meglepje. A mint ott szedte a piczike virágokat, egyszerre lódobogás, ostorpattogás riasztá fel.

Az országut felé nézve, egy utazó kocsit látott, mely elé négy hatalmas alkatu burgundi ló volt fogva. A kocsi megállott az erdő szélén, s egy női hang mondá francziául:

— Ugyan édesem, mi e falu neve?

Piroska, minthogy e szavak hozzá valának intézve, megmondá faluja nevét, miközben jól szemügyre vevé a kocsiban ülőket. Egy 30-éves férfi és egy 26—27-éves nő ültek a kocsiban. Ezeket látva, Piroskának leginkább feltűnt, hogy — miként a francia mondja — az utasok „en grande

tenue“*) valának öltözve, mi, tekintve azt, hogy távolról jöhettek, igen furcsának tűnt fel.

A nő néhány szót váltott a mellette ülő férfival, aztán ismét odafordult a leánykához s nyájasan mondá:

— Nem lenne oly szives „en detail“**) elbeszélni nekünk: él-e még e falunak öreg lelkésze, a ki az 18 — évben volt itt lelkiatya?

Piroska elmondá, a mit tudott gyámatyja felől, s a francia nő — úgy látszott — meg volt elégedve az elbeszéléssel, mert nyájasan intve a leánykának, a kocsishoz fordulva mondá:

— Hajts a paplakba!

Néhány percz múlva az utazó-kocsi dübörgése riasztá föl édes álmaiból az agg lelkészt. Sietett elfogadni vendégeit. A francia férfi nejét karonfogva, a lelkész elé vezeté, s ezeket mondá:

— Én Bourdin vicomte vagyok és itt bemutatom nőmet.

A lelkész bevezeté vendégeit szobájába, s szemei Piroskát keresték; Piroska azonban még most is ott állt az erdő szélén, szívét valami titkos érzés tölté be, valami megmagyarázhatatlan édes érzelm, mely boldoggá teszi a szívet. Végre magához térve, fölvevé lejtett nefelejcs-csokrot, s megindult hazafelé. — — —

A francia ur, midőn a lelkész pipával kínálá meg, elmosolyodott.

— Köszönöm, lelkész ur, — mondá; — valóban én igen szeretem a füstöt, kivált — tévé hozzá nevetve — a lőporfüstöt. Az 18 — évben az ön faluja mellett is sokat szíttam e kellemes illatból.

A lelkész összeresztet.

— Az 18 — évben? — kérdé szorongva.

— Igen.

— Itt volt tehát ön azon csatában?!

— Itt, lelkész ur, s ön nem fog csodálkozni, ha azt mondom, hogy mi már találkoztunk az életben.

— Bocsánat, de — — —

— Ön nem emlékszik? — én emlékszem még a napra is, melyen találkozáink, — 18 — év május 12-dike volt az.

*) Olvasd: en grand tenue = ünnepi öltözetben, díszben. P. Á.

**) Olvasd: en détail = körülményesen, részletesebben elbeszélni. P. Á.

— Ah Istenem! hisz ez a csata napja?!
 — Ugy van, lelkészem, s ön — ugy hiszem — emlékezni fog egy francia tisztre, ki önnek egy két-éves leánykát adott át az Ur házának küszöbén?

— Istenem, lehetséges az!? Ön Piroskám atyja?!
 — Ugy van, lelkész ur; de hol leányom? E perczen lépett be Piroska: kissé zavardottan köszönté a vendégeket, s oda simulva gyámatyja keblére, susogva mondá:

— Ugy-e szép nefelejes-csokor?
 A lelkész megcsókolvá gyámleányát, és szemében könnyel mondá:

— Köszönöm, Piroskám! ugy sem sokáig fogsz már nekem virágot szedni, — te elhagysz engem.
 — Én?!
 — Ugy van, gyermekem, atyád akarja —
 — Atyám?! Oh ön azt nem kívánja!
 — Nem is én, gyermekem, hanem édes atyád.
 — Oh az messze van! Az — az — nem kívánhatja.
 — Sőt nagyon is közel van, édesem, — végzé szavait a lelkész, s oda vezeté Piroskát a francia tiszt keblére.
 — Leányom, — kiáltá az atya és anya egyszerre, — édes leányom! — — —
 Hogy mi történt ezután, miként örült Piroska, azt leírni tollam gyenge. Hogy az öröm teljes legyen, a lelkész egy ezüst dobost hozott elő, s azt felnyitva, átadá a tisztnak, s ez kivett belőle egy — nefelejes-csokrot, ugyanazt, melyet leányának adott azon borzasztó időben. —

— Ugy-e szép nefelejes-csokor?
 A lelkész megcsókolvá gyámleányát, és szemében könnyel mondá:

— Köszönöm, Piroskám! ugy sem sokáig fogsz már nekem virágot szedni, — te elhagysz engem.
 — Én?!
 — Ugy van, gyermekem, atyád akarja —
 — Atyám?! Oh ön azt nem kívánja!
 — Nem is én, gyermekem, hanem édes atyád.
 — Oh az messze van! Az — az — nem kívánhatja.
 — Sőt nagyon is közel van, édesem, — végzé szavait a lelkész, s oda vezeté Piroskát a francia tiszt keblére.
 — Leányom, — kiáltá az atya és anya egyszerre, — édes leányom! — — —
 Hogy mi történt ezután, miként örült Piroska, azt leírni tollam gyenge. Hogy az öröm teljes legyen, a lelkész egy ezüst dobost hozott elő, s azt felnyitva, átadá a tisztnak, s ez kivett belőle egy — nefelejes-csokrot, ugyanazt, melyet leányának adott azon borzasztó időben. —

— Ugy-e szép nefelejes-csokor?
 A lelkész megcsókolvá gyámleányát, és szemében könnyel mondá:

— Köszönöm, Piroskám! ugy sem sokáig fogsz már nekem virágot szedni, — te elhagysz engem.
 — Én?!
 — Ugy van, gyermekem, atyád akarja —
 — Atyám?! Oh ön azt nem kívánja!
 — Nem is én, gyermekem, hanem édes atyád.
 — Oh az messze van! Az — az — nem kívánhatja.
 — Sőt nagyon is közel van, édesem, — végzé szavait a lelkész, s oda vezeté Piroskát a francia tiszt keblére.
 — Leányom, — kiáltá az atya és anya egyszerre, — édes leányom! — — —
 Hogy mi történt ezután, miként örült Piroska, azt leírni tollam gyenge. Hogy az öröm teljes legyen, a lelkész egy ezüst dobost hozott elő, s azt felnyitva, átadá a tisztnak, s ez kivett belőle egy — nefelejes-csokrot, ugyanazt, melyet leányának adott azon borzasztó időben. —

— Ugy-e szép nefelejes-csokor?
 A lelkész megcsókolvá gyámleányát, és szemében könnyel mondá:

— Köszönöm, Piroskám! ugy sem sokáig fogsz már nekem virágot szedni, — te elhagysz engem.
 — Én?!
 — Ugy van, gyermekem, atyád akarja —
 — Atyám?! Oh ön azt nem kívánja!
 — Nem is én, gyermekem, hanem édes atyád.
 — Oh az messze van! Az — az — nem kívánhatja.
 — Sőt nagyon is közel van, édesem, — végzé szavait a lelkész, s oda vezeté Piroskát a francia tiszt keblére.
 — Leányom, — kiáltá az atya és anya egyszerre, — édes leányom! — — —
 Hogy mi történt ezután, miként örült Piroska, azt leírni tollam gyenge. Hogy az öröm teljes legyen, a lelkész egy ezüst dobost hozott elő, s azt felnyitva, átadá a tisztnak, s ez kivett belőle egy — nefelejes-csokrot, ugyanazt, melyet leányának adott azon borzasztó időben. —

— Ugy-e szép nefelejes-csokor?
 A lelkész megcsókolvá gyámleányát, és szemében könnyel mondá:

Piroska atyja nem tért vissza többé házába, hanem azon faluban vett egy szép lakást, hol Piroska ifju-éveit tölté. Piroska meg nem szüint ezután is, de kivált május 12 kén atyjának és az ősz lelkésznek egy-egy nefelejes-csokrot nyujtani.

Az öreg Mihály atya néhány év mulva elköltözött egy jobb, boldogabb házába, áldását hagyva szeretett gyámleányának, — Piroskának.

Pataky Árpád.

Hegyen.

Hegyen állok,
 Messze látok
 Innen;
 Keblem olyan
 Gyorsan dobban
 Itten.
 Betegséget
 Mit sem érzek,
 Gondot,
 Bút keblemben
 Látni nem, nem
 Fogsz most.

Leent völgy, sík áll,
 Lábaiamnál
 Távól;
 Nap fényében
 A táj szépen
 Lángol.
 Vidámságom,
 Boldogságom
 Van csak,
 Mint kik éden
 Szép kertében
 Laktak.

Száll a felhő,
 Erős szellő,
 Hajtja;
 Ember- s állat
 Alak támad
 Rajta.
 Itt pihen meg
 Minden felleg,
 Melyben
 A jóltevő,
 Áldott eső
 Lebben.

Mező, erdő
 Olyan zengő
 Daltól;
 Zúg a határ
 Vidám madár-
 Hangtól.
 A sas is itt
 Fészkel, lakik
 Csendben;
 Itt az éghez
 Közelsz érez
 Lelkem.

Elmerengek
 Rétet, berket
 Nézve;
 S nézek néha
 Ott a méla
 Érré.
 Szabadabb a
 Gondolatja,
 Vágya
 Észnek, szívnek
 S ég a hitnek
 Lángja.

Imitt-amott
 Sok ér ragyog
 Futva;
 Majd feltűnnek,
 Majd eltűnnek
 Bujva.
 A reménynek
 A természet
 Színe,
 Hatalmasabb
 Ösztönt adat
 Szinte.

Oly éltető
 A levegő
 Itt fenn:
 Hogy épségben
 Dobog, kőjben
 Szívem.
 A szeretet
 Itt nem beteg:
 Teljes
 Épségében,
 Szent hevében
 Repdes.

Fel tehát a
Hegy ormára
Gyorsan!
Üdvben szívem
Csak is itten
Dobban.

Városov Mihály.

Hasszán szamara.

— Arab mese. —

Hasszán Abu-Dahab, Ledor leggazdagabb felláh-inak egyike volt, a mint már neve is bizonyítja, mert az „arany atyjának“ nevezték őt, olyan sok aranynyal birt.

Hasszán egyszer-smind a leg-fösvényebb fellah volt. Olyan zsurigori volt, hogy párját egész Felső-Egyiptomban nem lehetett találni, — és a Nilus partján, meg

messze, messze, benn a nubiai földön is beszéltek takarékoságáról.

A mint magától értetődik, Hasszán nőlen maradt, mert az asszony pénzbe kerül, az asszonyok pazarlók, nem tudják a pénzt megbecsülni. Az asszonyok fecsegők, és Hasszán azon iparkodott, hogy senki sem tudjon gazdagsága felől.

Mert ha a mudir — a kormányzó — tudna felöle, akkor machmurjának szólna, és a machmur elküldené az adószedőt, ki aztán tizszer annyi adót kérne tőle, mint a mennyit most fizet.

Hiszen egyszer már úgy is, az általános hír következtében, hogy Hasszán gazdag

ember, oda küldte a shech-et, — és a shech, midőn Hasszán tagadta gazdagságát, megkötözte, és a talpára száz nádpálca-ütést veretett, hogy vallja meg, hol tartja pénzét? De Hasszán szó nélkül türe a fájdalmat s mindig csak a mellett maradt, hogy ő szegény ember, ki kukoricza földjéből él, egy tevét sem tud tartani; a kunyhó és hű szamara képezik egész vagyonát.

E szerint a shech minden eredmény nélkül távozott szolgálival, — és Hasszán ezután is magányosan élt kunyhójában szamarával, úgy mint azelőtt.

Senki sem látogatja meg örömet a fösvényt, mert nem tiszteli meg a vendégetéttel, itallal, — és ha valamivel meg is kínálja, akkor előbb megolvassa a vendég fogait.

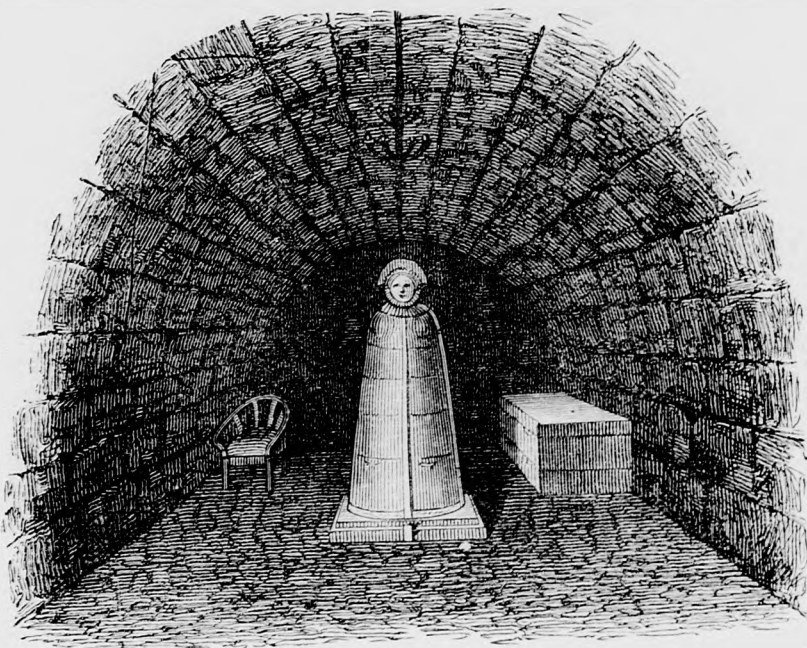
Hasszán Abu-Dahab tehát egyedül élt szamarával.

Ha valaki nagy ritkán hozzá jött, akkor csak szegénységéről pa-

naszkodék; ha valaki este jött, akkor egy füstölő méceset gyujta meg. Midőn vendége belépett, azonnal kérdezé: mi okból jön?

— Azért jöttél, hogy nekem valamit megmutass, vagy csak hogy beszélgessünk? — volt első kérdése; ha vendége csak beszélgetni jött, akkor elfujta a méceset, mert beszélgetni sötétben is lehet.

Igy végre minden ember kerülte őt. Csak szegény szamara volt kénytelen nála maradni, és a szegény állat sorsa bizony nem vala irigylendő. Jászola mindig üres volt, s valamint a mudir a shechet, a machmurt és szomszédait elámitotta, épen úgy tett szamarával is Hasszán.

A nürnbergi börtön. (Lásd szövegét a 358. lapon.)

Egyszer eszébe jutott, hogy a széna bizony nagyon drága a türelmes állat számára, s az épen oly jó akarattal fogja őt hátán hordozni utazásaiban, ha csak szalmával tartja, mint ha lóherét ennék. Hasszán ezentul csak szalmát rakott szamara jászolyába.

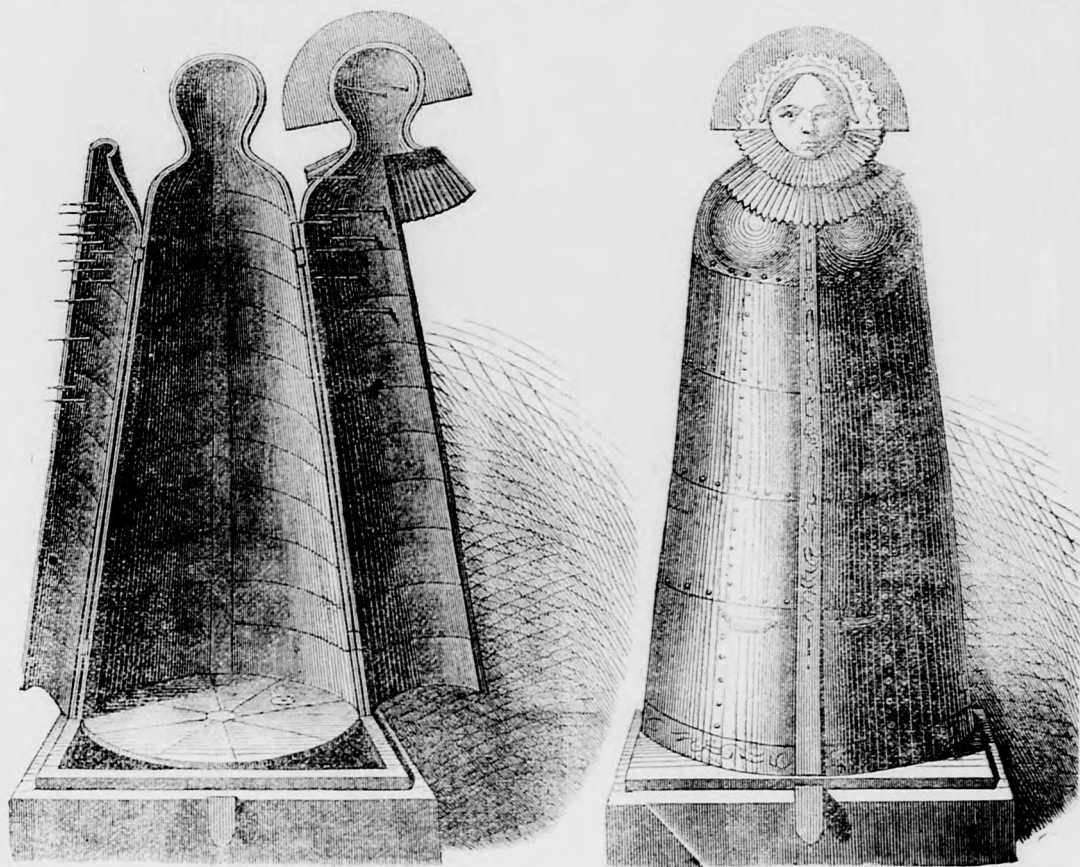
De nemsokára a szamár soványodni kezdett s végre épen nem akarta megenni a száraz, kemény szalmát.

Hasszán ajtaja előtt ült s azon törte fe-

— A szamár — gondolá magában — mindig csak szamár marad!

De a mit a szem elhitt, azt nem lehetett rádisputálni a gyomorra. A gyomor nemsokára fellázadt a szemek ellen. A szamár maga sem tudta elgondolni, miért nem veszi be gyomra a szép zöld luczernát? . . .

S így szemei és gyomra mindennap veszekedtek. A szem örvendett a szép zöld takarmánynak, és a gyomor kinyilatkoztatta: neki az nem kell, inkább meghal, mint hogy

A nürnbergi vasszűz. (Lásd szövegét a 358. lapon.)

jét, hogyan bírja rá szamarát a szalmavésésre.

A fősvények mindig találékonyak, ha saját előnyükről és mások káráról van szó. Hasszán is kitalálta a módot.

Elment a városba, s nagy szemüveget vett, — hatalmas zöld üvegből.

Ezen szemüveget szamara szemére kötötte, s lám! — a szamár elhagyta magát ámitatni s mohón ette a rosz szalmát, mert szép zöld lóherének nézte; persze nagy volt Hasszán öröme.

igly hagyja magát tovább is rászedni. Hetek multak el. A szomszédok látták Hasszán szamarát nagy zöld szemüvegével, ha arra nyargalt, de senki sem tudta elgondolni, minek viseli azt?

Hasszán azt mondta nekik, hogy szamarának szemei fájnak, s a nélkül nem találja az utat, ha napos idő van.

A szegény állat ezalatt mindig jobban és jobban lesoványkodott; a jászolban látta a szép zöld takarmányt, s még sem tudott belőle enni; éhen volt, és gyomra nem

vette be az ételt. De a legvégső esetben még a szamar is kétségbeesik, — s így járt Hasszán is.

Midőn a szamar egyszer hosszú utból éhen, fáradtan tért vissza istállójába s neki esett a jászolnak, és még sem tudott enni, oly fájdalmas ordításra fakadt, hogy csak úgy rengett az istálló. Dühösen oda vágta fejét a falhoz, jászola felett. A zöld szemüveg eltört. A szamar rémülten mereszté szemeit a jászolra, s látta ott a nyomorult, rossz szalmát, mit ő zöld takarmánynak tartott.

Hasszán csalása fel volt fődözve. A szamar összerogyott mély fájdalmában urának gonoszsága miatt, s még azon este kiadta páráját.

Midőn a szomszédok ezt megtudták, azt mondták: — Szégyen, gyalázat Hasszánra! Azt az egyetlen barátját is megölte, a kivel birt! —

Igy bünteti meg magát a fösvényesség, ha még oly ravasz legyen is!

A nürnbergi vas-szűz.

(Két képpel.)

Az emberi találékonyság igen termékeny volt — hajdanában, midőn a tudomány még nem világosítá fel az emberek agyvelejét, s találékonyságuknak nem nyitott hasznos és méltó tért, — oly eszközök előállításában, melyeket embertársai kínzására hozott létre, hogy őket sokszor a legigaztalanabb vallomások tételére kényszerítse. Elborzad az ember, ha a különféle kínzó-eszközök roppant számát látja.

Ezeket ismerte a közönség, mert ezek ama sötét időben a törvényes eljárás eszközeiül szolgáltak, — csak az ugynevezett *vas-szűz* maradt rejtve a titkos börtönök ajtajában, mert borzasztó használata alkalmával az elítélten és hóhérján kívül senki sem volt jelen.

Jelenleg egyedül Nürnbergben létezik még az annyira rettegett vas-szűznek egy példánya, mely most is eredeti helyén áll.

A város egyik kapujánál, vasrácsokkal erősen elzárt pinczeszerű boltozat halad le a mélységbe. A vezető, ki az idegennek ezen szörnyű helyiséget mutatja, már jó előre meggyújtja fáklyáját, s harmincz lépcsőn

vezeti le a látogatót. Innen jobbra térve, a bástyák alatt egy keskeny folyosóba ér az ember, mely különböző szobákra van osztva, s ezek mindegyike a boltozaton lévő kerek lyukakon nyeri gyér világítását, s mindegyik egy egy különböző kínzóeszközzel van ellátva. Ennek épen a jobb szegletén egy másik keskeny folyosó kanyarul. A belépőt itt síri borzalom lepi meg. E borzasztó tömlöczbe a nap fényéből még csak egy halvány sugár sem hatolhat be.

A folyosón balra térve, négy vasajtó nyomai s egy tágasabb tér — hihetőleg örök hely — látható. Ismét jobbra fordulva, a látogató egy sötét barlangban leli magát, melynek falairól hideg, romlott víz szivárog. Itt a vezető fáklyája egy borzasztó tárgyra vet világót, s ez a *vas-szűz*.

A rettentő gép épen azon a helyen áll, hol egykor rémületes kötelességét végezte. Hét láb magas, s a 16-ik századbeli nürnbergi pórnök alakját viseli, köpenyben, fején főkötővel, mint képiünkön láthatják kedves olvasóink. Vastag vaslemezzel bevont erős vasrudakból van összeállítva, a nedves lég cseppekben rakodik le rá, s rozsdával vonja be a vasat. Ezen rémletes alak, a sötét sirbolthoz hasonló helyiségben, a fáklya lobogó fényénél szemlélve, kísérteties, borzalmas benyomást tesz, mint azon szörnyalaku indiai bálványok, melyeknek embereket szoktak áldozni.

Elül két ajtaja van, melyek rugók által összeköttetésben vannak hátulsó részével. Belül törökkel és hegyes szegekkel van telve. Alsó része fagépezen áll, hol szintén egy ajtó nyílik meg, mely alatt, a négyszögű kútforma mélységben, a letartott fáklya világánál víz vehető ki.

Ezen szörnyű gépet valószínűleg nem halálítélet végrehajtására, hanem vallatásra használhatták; állítják, hogy a gép az áldozat belétekor esavarodott volna, s a szögek és török nem hatoltak oly mélyen testébe, hogy halált, hanem csak fájdalmat okoztak. A kínzásnak e neme mindenesetre a legborzasztóbb volt, s a csapó-ajtónak a rugók általi nagyobb-nagyobb nyomása nem egyszer, vasszögek nélkül is a kínzottnak halálát is okozhatta.

Ugy látszik, hogy a vas-szűz karjaiba csak olyanok taszítottak, kiket valami nagy

vád terhelt, s az e kínzásmód által kicsikart vallomások mindig fontosak lehettek. Ezt mutatja a gondos elővigyázat a gép felállítási helyének választása körül. A vas-szűz közelében a bírák elé a bástyákban lévő titkos folyosókon vezették a vádlottat, kinek valószínű sorsa volt — többé vissza nem térni. S ha meggondoljuk, milyen vádakkal terhelték a középkor sötét idejében az embereket, mint például: boszorkányság, bűvölés, s több ily, csak az elfogult, miveltlen közönség képzeletében létező bűnökkel — képzelhetjük magunknak: hány ártatlant ért ezen borzasztó sors!

Ha a multnak ilyenféle sötét, véres emlékeit szemléljük, keblünk önkénytelenül is mély hálával telik meg azon nagy emberek iránt, kik nem karddal és vérontással s népek leigázásával érdemelték ki a halhatatlanságot, — hanem a felvilágosulás, a tudomány, a műveltség előmozdítása által! —

A csermely.

Bérez oldalán kis ér fakadt,
Vigan csevegve folydogált;
S míg álmodott szép álmakat,
Csermelylyé nőtt s a völgybe szállt.

Oh mennyi édes érzet
Töltötte zajgó keblét el,
Midőn a zordon bérez helyett
Kies boldog hazára lel

Tarka virágok ékesen
Szegélyezik a partokat,
Susogva titkos nyelveken
Tündérmeséket mondanak.

A csalogány bokrok között
Bájdalra nyitja ajkait,
S a zöld ruhába öltözött
Völgy vizhangozza dalait.

A nap leküldi sugarát
Hűs lombokkal enyelgeni,
S a csermely keblét ringaták
A mámor édes érzeti.

S tűnődve folyt a lomb alatt . . .
Egyszerre zaj riasztja fel;
Ah! a kies völgy elmaradt . . .
S őt a zugó ár nyelte el.

P. J.

Indián követség.

(Képpel.)

Egy nemrégiben Amerikában utazó hírneves angol festész utazása közben egy, az Egyesült-Államok elnökéhez vándorló indián követséggel találkozott; a kikkaputörzs fiai voltak, s igen különös feltűnő külsővel bírtak, mert teljes díszmezőkben utaztak. Vörös és kék takarókba burkolva, sajátságos madártollakból alkotott fejéssel díszítve, felszalagozva s üveggyöngyökkel „kiteremtettéze.”

A főnök, kire rajzunkban is ráismerhetünk, igen öreg ember volt: nyakában méltóságának jelképe gyanánt, nagy ezüst lemez függött, melyre egy jaguár volt vésvé, s egy kis érem.

Az érdeemes követség barátságosan beszélgetett az európaiakkal, — természetesen többnyire csak jelek által, mert sem angolul, sem francziául nem tudtak, az európaiak pedig nem értették a kikkapuyelvet, de azért közösen helyet foglaltak a tűz körül, s megkinálták egymást étkeikkel.

Hanem az egészben legfurcsább volt, hogy a követség két négert vitt magával tolmácsul, kik ugyan beszéltek a kikkapuyelvet, de sem angolul, sem francziául, szóval semmi olyan nyelvet nem értettek, melyen Amerikában, vagy akárhol is a városokban — és különösen az államügyeket illetőleg — értekezni szoktak.

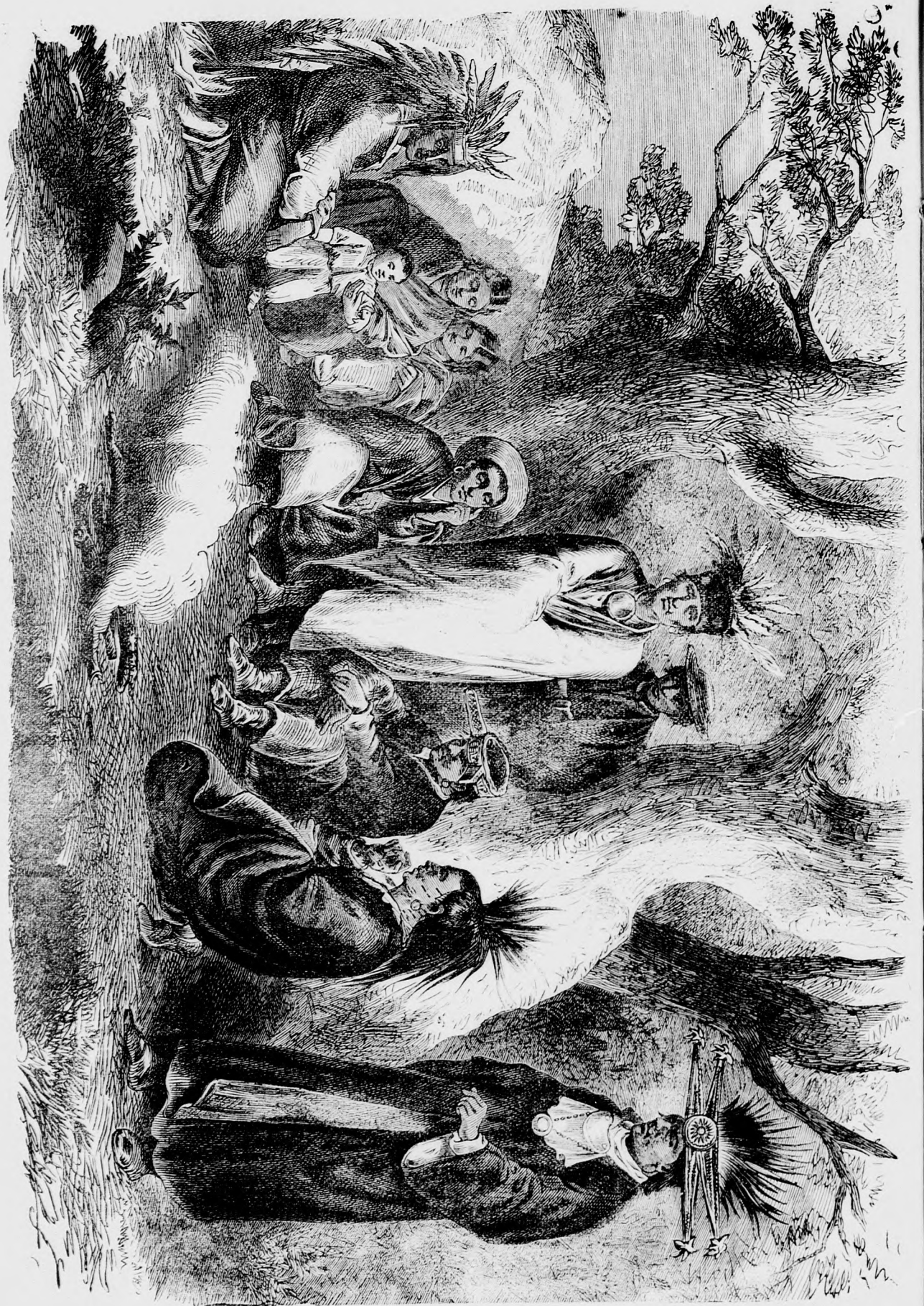
Ez aztán valóban furesza követség volt!

Viadal kondorral.

(Képpel. Angolból.)

Egy régi barátom, ki nem rég tért vissza dél-amerikai utazásából, velem találkozáván, látogatásra szólított föl. Én igen örömet követtem meghívását, mert kíváncsi valék mindazon nevezetességeket látni, melyeket magával hozott.

Midőn ritkaság gyűjteményébe léptem,

Indiani követség. (Lásd szöveget a 350. lapon.)

az első, mi szemembe ötlött, egy rettentő nagy madár volt, melynek kiterjesztett szárnyai nem kevesebb mint 16 láb hosszúk voltak, s a szoba-tetőzetről repülő helyzetben függött alá.

— Mily roppant állat! — kiálték bámulva és akaratlanul egy lépéssel hátrálva; oly sajátságos meglepő benyomást tett rám a fejem felett lebegő madár, szörnyű karmait mintegy megragadásra nyujtva.

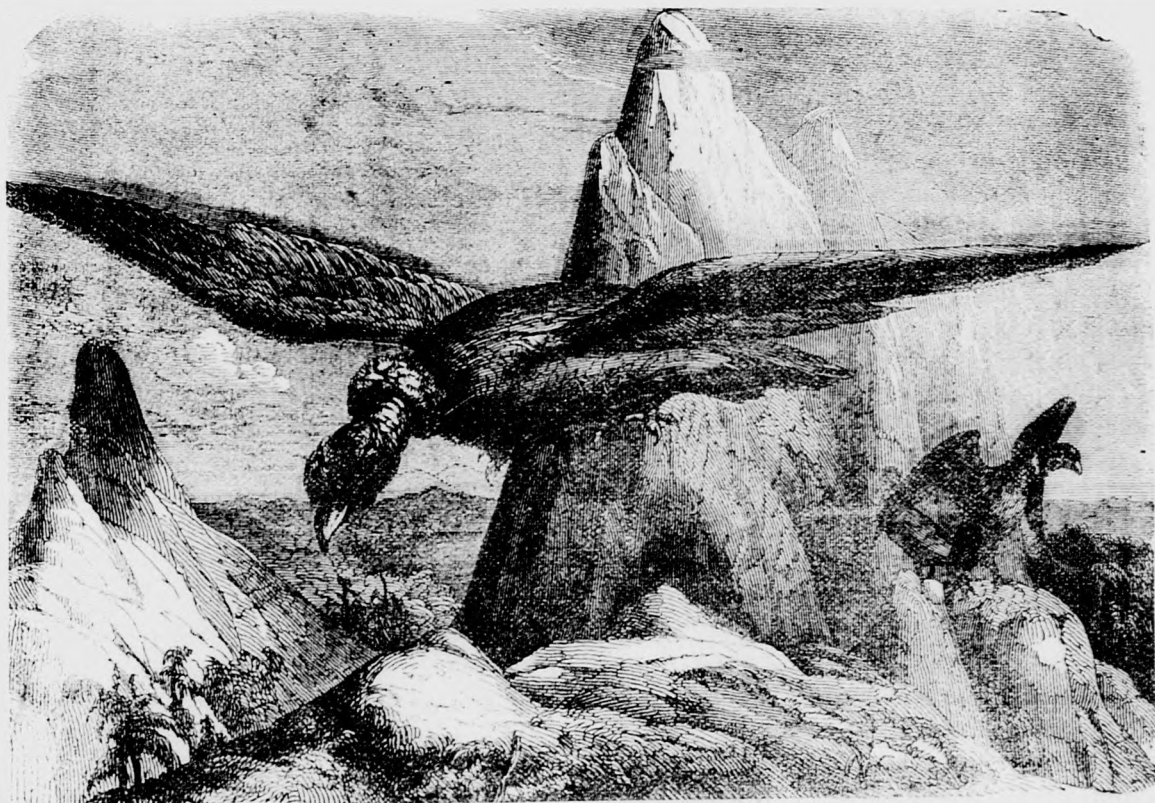
— Igen, pompás egy állat, hanem több gyötrelmet s veszélyt is okozott nekem, mint a többi gyűjtemény mind összevéve.

— Hogyan? — kérdém.

hol nagyon regényes, majdnem megmászhatlan sziklacsucokat fogunk találni. Én örömet beleegyeztem, s azonnal megtettük az utikészületeket, s miután egy tapasztalt vezetőt is szereztünk s mindenről gondoskodtunk, utra keltünk.

Az utazás, mely folytonosan felfelé ment, fáradságos és veszélyes volt; sokszor keskeny, egyenetlen ösvényeken kellett haladnunk, melyek mindkét széle felől borzasztó mélység tátongott, s egy elhibázott lépés életünkbe kerülhetett volna.

Végre eljutottunk a tóhoz; vad, de festői látványt nyujtott. Dél elmúlt, midőn

— Irtózatoss kaland volt, — felelt ő, — s ha már mindent megtekintett, egy pohár bor mellett elbeszélem történetét.

Miután a szemlét elvégeztem, barátom könyvtárába mentünk, s a kandalló mellett, melyben vígan lobogott a tűz, helyet foglaltunk, s miután egy-egy pohár kitűnő bort kiüritettünk egymás egészségeért, barátom így kezdé elbeszélését:

— La Paz-ban, Dél-Amerika legvirágzóbb városainak egyikében tartózkodván egy ideig, barátaim egy alkalommal azt indítványozták, utazzunk a Titikaka tóhoz,

megerkeztünk, s minthogy a nap csakhamar azután a havas csucok mögé kezdett hanyatlani, elhatároztuk, hogy felütjük éjjeli tanyánkat, s kutatásainkat holnapra hagyjuk.

Kevéssel azután, hogy elhelyezkedtünk, vezetők, József, ki egyszerü ebédünket elkészítette, egy tárgyra irányzá figyelmünket, mely egyik repedezett szikla csucsán állt.

— Sennores! — mondá, midőn odanéztünk, — az egy kondorpár fészke, mely évek óta ott tanyáz és költ, miután tudja, hogy ott nem háborgatja öt senki.

Elbeszélte ezután, hogy már ugyan megkísértették a felmászást többen is, de megadták az árát. Egynek mégis sikerült odáig felkapaszkodni, hanem a madár, minden védelmezésének daczára, a szikla széléhez huzcolta és a mélységbe lökte őt.

Hanem minél többet beszélt vezetünk a veszélyről, annál élénkebb vágyat keltett bennünk a kaland megkísérlésére, s elhatároztuk, hogy másnap felmászunk s megtámadjuk a madarat erős várában.

Másnap reggel nagy vigan hozzá is fogtunk a dologhoz. De bár egyik esecot a másik után megmásztuk, még sem tekinthettünk bele a fészekbe. Én azon indítványt tettem, menjünk lejjebb a szikla szélén, míg meg nem láthatjuk: az anya-kondor a fészekben van-e, vagy nem? Vezetünk ugyan hevesen ellenkezett vakmerő szándékkal, de én mindenáron saját szememmel akartam látni a kondor-fészket, s ha csak lehetséges, egy eleven kondorfiat magammal vinni. Rövid tanácskozás után barátaimmal abban egyeztünk meg, hogy kötélén eresztenek le engem a fészekig, s ha az anya-kondor nincs honn, magamhoz veszek egyet vagy kettőt a fiakból s ismét felhuzatom magam, a honnan lebecsátottak.

Revolveremet és vadászkésemet rendbe hoztam, s a vakmerő vezélyes utra készítettem; levetvén minden felesleges ruhadarabot, a kötélnek egyik végét derekamra erősítették, a másikat egy fatörzsre, melyet a sziklán találtunk.

Most elővigyázattal leereszkedém, kezemmel a kötélbe kapaszkodva. Körületekinték, s látva, hogy minden rendben van, jelt adtam, hogy ereszszenek lejjebb, míg lábaimmal a sziklát érem, melyben a fészek volt. Azután csöndesen s elővigyázattal másztam, míg a fészekig jutottam, melynek alapja erős galyból és ágakból volt készítve s puha szénával és legfelül tollal kibélelve; átmérője mintegy 4 lábnyi lehetett. Szerencsére az anya távol volt, s dobogó szívvel léptem a fészekhez, melynek közelében egy vad szőlőtő vert gyökeret a sziklahasadékban, s átölelte a sziklát hosszú, szívós indáival.

A mint a szőlőlombon keresztül a fészekbe néztem, két madárfiat láttam a puha tollágyon; lud-nagyságuak lehettek, azért gyorsan össze akartam őket kötni, hogy az-

tán elszökhessem velök. De míg ezzel foglalkoztam, egy rántódást éreztem testemen, s lehet képzelni mit éreztem, midőn észrevettem, hogy a kötél valamiképen leoldozódott derekamról, s vége a mélység felett himbálózott. Gyorsan eleresztém a madárfiakat, s a kötél után nyultam, hogy azt ismét derekamra erősítsem, — midőn egy soha nem hallott vad sikoltás vontta magára figyelmemet. Megdöbbenve tekinték fel, s rémülve láttam egy irtózatos madarat a tő felett lebegni, mely épen felém vette röptét.

Nagy Isten! Soha sem feledem, a mit e pillanatban éreztem, átlátva helyzetem borzasztóságát. Itt a szikla szélén, távol minden segélytől, egyedül e rettenetes madárral, mely ördögként rohant felém, hogy szét-tépjen.

Bármily irtózatos volt is ez érzés, mégis elég bátorságom és erőm volt az ellentállásra. Kiléptem az üregből, elővettem revolveremet s vártam a támadást.

Nem kellett soká várnom.

Éktelen kiáltással, mely sz kláról sziklára visszhangzott, rohant a dühös kondor felém, s midőn már eléggé közel volt hozzám, revolveremmel rá céloztam, a milyen jól ily pillanatban lehetett. Három lövést tettem a borzasztó állat mellére — egy sem volt halálos — mielőtt szörnyű karmait testembe vághatta és borzasztó csőrével felém vágthatott volna. A kétségbeesés erélyével hadonáztam vadászkésemmel, míg balkezemmel a szőlőtőkébe kapaszkodtam, hogy a kondor ne huzcolhasson engem a mélység szélére. Folytonosan szurkáltam a kést testébe, a nélkül, hogy valami eredménye lett volna.

Míg a madár még mindig egyenlő erővel küzdött ellenem, mint kezdetben, — az én erőm hanyatlani kezdett, s félttem, hogy végkép el fog hagyni. Döféseim mindig gyengébbek lettek, balkezem zsibbadni kezdett, mely a szőlőtőt tartá, térdeim inogtak, a szörnyű madár szárnycsattogása elszédített, erőm ki volt merülve.

Most összeszedtem végerőmet, s kétségbeesetten markolatig döftem a kést tollas ellenségem torkába. Az erőmegfeszítés földre döntött engem, s úgy tetszett, mintha lassan-lassan egy sötét örvénybe gurulnék alá, míg a szárnyas szörnyeteg torkomat szab-

dalá, dühös, ördögi kiáltásokat hallatva; lejjebb, mindig lejjebb gurultam, mignem egy borzasztó melység széléhez jutottam, hol minden elsötétült körülöttem.

Midőn eszméltre tértem, azon üreg felekén találtam magam, hol előbb voltam, a kondor élettelenül hevert mellettem. Utolsó döfésem halálát okozta.

De milyen érzett! tekinték körül? A nap épen sugárzón tünt el a havas esucsok mögött, de a borzasztó csendet, mely körülvett, nem zavarta meg semmi hang. Néztem, hol a kötél? — nem láttam semmit! — Társaim bizonyára felhúzták azt, miután észrevették, hogy szabadon lóg, s e szerint holtan tartanak engem s tán már távoztak is. Hogy helyzetem iszonyúsága még tökéletesebb legyen, még azon gondolat is felvilant agyamban: hátha most majd hazajön a hím kondor — — tovább nem is tudtam gondolni — oda húzódtam a fészekhez és — oh mily csoda! a madárfiak elüntek a pelyégygyal együtt! — e szerint a hím elvitte őket, biztosabb helyre, míg én eszmélet nélkül, párja hullája által félig eltakarva, a sziklaüregben feküdtem.

Megkönnyebbülten emelkedtem fel, de mitevő legyek hát? Még borzasztóbb halálnak néztem eléje, mint a kondor által kivégzettet — a szomj és éhhalálnak!

Ez alatt sötét lett — s néhány pillanat múlva már nem valék képes a közeli csucokat megkülönböztetni.

Egyszerre a homályos távolból egy fénycsillám érinté szememet, — tűz! A hol tűz van, ott embereknek is kell lenniök.

Gyenge reménysugár vidítá fel csüggedt lelkemet; revolveremet előkerestem s kilőttem a még benlevő két lövést, — de oh! nem felelt senki, csak a viszhang, — pedig ott emberek vannak, talán társaim, kik, miután engem elveszettnek hittek, visszatértek tanyánkra, — ők ott vannak, és én itt haljak meg szörnyű halállal, minden segély nélkül!

E gondolat majdnem örüllté tett.

Ekkor egy mentő gondolat villant fel gyötrött agyamban, — elővettem gyújtó eszközümet, a fészekhez vonszolás magam, s nagynehezen sikerült reszkető kezemnek a száraz fűvet meggyújtani; a galy is tüzet fogott, s néhány pillanat múlva magasra

emelkedő lángoszlop előtt álltam, — sistergett, ropogott — s én lázasan dobogó szívvel haligatóztam, nem jön-e valami jele annak, hogy megértettek.

Hála legyen Istennek! Jött — jött. Alulról egy puskalövés hangzott, utána egy második — harmadik! Az örömtől félig örülten ragadtam meg az égő fészek nagy részét, s kihajítám azt a sötétségbe, s a mint a szíporka, mint megannyi hull csillag lefelé lebegett, újabb lövés dördült el, a viszhangot felkeltve álmából.

Dicsőség neked, Istenem! Társaim oda! lent vannak, meg leszek mentve.

De milyen éj volt az, melyet ott tölték a magános sziklaüregben! Végre mégis csak megvirradt valahára, s társaim már ott álltak fel ttem a bereztetön s megtettek minden intézkedést megmentésemre.

Kihajítám a kondort az üregből s mi-alatt a leeresztett kötelet szorosán testemre köttem, meglepetve láttam, mint forog a madár körben, mintha élne; a mint alább hullott, szárnyai kiterültek, s lassan lassan ereszkedve szállott le a magasból.

Míg az lassan alább-alább szállt, addig én lassan felemelkedtem, s végre örömrindások közt értem a legfelső sziklára, hol barátaim karjai közé hulltam, kik úgy fogadtak, mint a halálból feltámadottat. Bekötötték sebeimet, üdítő itallal, aztán étellel jól tartottak, s midőn beesteledett, szerencsésen lejutottunk a tóhoz, a hol megtaláltam a jutalmat, melyért életemet kockáztattam és oly iszonyu gyötrelmet álltam ki, s mely oly szörnyen megbosultta magát rajtam, ki öt gyermekeitől akartam megfosztani, — s be kell vallanom — igazán volt!

Ez — mondá barátom, poharainkat újra megtöltve, — ama borzasztó madár története, mely most olyan ártatlanul függ gyűjteménytáramban.

Az angyali szózat.

— Igaz történet. —

Sok év folyt le már azon egyszerű kis történet óta, s az évek hosszu sora már rám nehezedett.

Egy heves nyári szombaton, julius vége felé, nagyanyámat akarám meglátogatni, ki

egy órányira a várostól, melyben születtem, egy magasan fekvő faluban lakott.

Akkor 12 éves leányka voltam. Örömmel lejtettettem végig az utcán, s midőn a Mária-templomhoz értem, oly vidáman tekintett le rám a gótalaku toronyról az aranyozott angyal.

Nemsokára hátrahagytam a város rozszant kapuját. Utam a faluba meredeken kigyózott.

A mint mindig magasabbra hágtam s az illatos völgy előtttem terült, nyájörrel találkozáim. Ez bizalmasan szólta meg engem:

— Siessen, mert csunya zivatar lesz még ma.

Oly fáradt voltam, hogy a nyájör beszédére nem is figyeltem. Ledobtam rózsaszínű kendőmet, melyet magammal vittem vasárnapra, s egy duslombozatu tölgy árnyában elaludtam. A lombfedél alatt magamat biztosnak hittem. Meddig alhattam, azt nem tudom.

Egyszerre valaki nevemen szólított, — körülöttem pompás fény derengett, s előttem állott az aranyozott angyal a Mária-templomról, messze kiterjesztett szárnyakkal, egyik lábát kissé fölemelve, másikat a földgolyóra támasztva, épen úgy, a mint néhány óra előtt láttam a nap fényében tündökölni. Ugy mosolygott reám, s nevemen szólítva többször integetett felém, hogy távozzam helyemről.

Csudálkozva nyitottam fel szemeimet, s ekkor észrevettem, hogy álmodám. —

E közben erős zivatar támadt, — villám és mennydörgés követték egymást s már sűrű cseppek hullottak. Fölvettem kendőmet s szívdobogva siettem a falu felé.

Egyszerre erős mennydörgéstől rengett meg a föld. Megijedve néztem hátra, — alig 50 lépésnyire tőlem ama tölgy, mely alatt oly gondtalanul aludtam, a villámtól sujtott. Keresztülhasítva csucsától gyökeréig — hevert a százahlátta tölgy. —

Nagyanyám, mint mindig, szívesen fogadott; de mikor elmondám neki, hogy ama tölgyet, mely alatt aludtam, a villám sujtotta, — köny toluult szemébe s pergett le barázdás arczáról és reszkető hangon mondá: „Mily nagy mégis Isten jósága.“

Közli: P. J.

A róka és a holló.

(Képpel.)

Holló miniszter ur egy darab finom sajtot lopott valahol, s egy száraz ágon ülve épen azon gondolkozik: vajjon mi lesz jobb, — ha mindjárt megeszi-e a kövér zsákmányt, vagy ha elteszi? — De Róka titkár ur meglátta ő excellentiáját a száraz ágon, s oda sompolygott, így szólítván meg őt:

— Legalázatosabb szolgálja, excellentiádnak! Már régen gyönyörködöm gyönyörű tollzatának szépségében, szinte sugárzik a nap fényében, valóságos olyan, mint a fekete gyémánt. De az még nem annyira bámula-

tos, mint excellentiád hangja! Tegnap a miniszter-elnök ő excellentiája estélyén sokat beszéltek arról, milyen csengő, szívreható hangja van az első tenoristának a királyi operaháznál, de Miczi grófhölgy, a csodaszép hófehér angora-macska, ki az egész udvart elragadta már szépsége által, felkelt s lágy kacsoját keblére téve, smaragdszemeit az égre emelve mondá:

— Oh, Kakas hangját nem is lehet hasonlítani Holló miniszter ur hangjához; a ki azt nem hallotta, az nem is hallott még énekelni! — én egyszer véletlenül hallottam e varázshangot, s azóta nem tudom feledni sem ébren, sem álomban. —

— Már pedig ha Miczi grófhölgy így beszél, akkor valóban csodásnak kell lennie. — bár csak én lehetnék oly szerencsés, excellentiád hangját hallhatni. Mily boldognak érezném magamat! — excellentiád örökre lekötelezne engem, ha most — hiszen egészen magunkban vagyunk — csak egyetlen hangot énekelne! Bármilyen szolgálatra legyen is szüksége excellentiádnak, én mindig kész vagyok parancsát teljesíteni. — Kérem! esedezem! Csak egyetlen hangot! . . .

A hollót elszédíté a nagy dicséret és magasztalás, — Miczi grófhölgy, az udvar első szépsége is dicsérte hangját! oh mily boldognak érzé magát! Ezért csak meg kell jutalmaznia az ékesszólású titkárt, — s kitátá száját, hogy egy nagyot káromjon, — a sajt kiesett csőréből, Róka titkár meg hirtelen felkapta azt s futott az erdő felé, — ő excellentiája meg bámulva nézett utána, még a hang is torkán akadt.

. . . Mindenki úgy jár, a ki hizelgő szavakra hallgat.

Kis köszöntő.

Anyám nevenapján.

IV.

Itt van végre, megjött végre,
Mire oly epedve vártam:
Felderült szép nevednapja,
Ez volt egyedüli vágyam.
Bánatot e, örömet-e,
Mit takarhat kebelében?
Nem ohajtom tudni, csak azt:
Jó anyám sokáig éljen!

A vallásnak főparancsa,
Hogy szeressek minden embert;
Minden embernek kívánjak
Roszból semmit, jóból mindent.
Ez ha így áll: annak, ki csak
Jót tesz velem mindenképen,
Annál inkább kívánhatom:
Jó anyám sokáig éljen!

Elszámláljam, hogy szivednek
Buzgóságteljes jósága
Mennyi és mily nagy gyermeked
Kimondhatatlan javára!?

Szerénységed sértve lenne,
El is hallgatom végképen;
De azt nem hallgathatom el:
Jó anyám sokáig éljen!

Érez szívem, de az érzést,
Ugy mint van, ki nem mondhatom;
Annak kifejezésére
Erőtlen minden szózatomban.
Nem is öltöztetem azt fel
Czifra szavak özönével;
Egyszerűen ohajtom csak:
Jó anyám sokáig éljen!

Ohajtom, hogy mindig öröm,
Lakjék bú helyett szivedben;
Életedtől a boldogság
Folyvást elválhatlan legyen.
S adja Isten, hogy még számos
Neved napja ünnepével
Elmondhas-am, mint most mondom,
Jó anyám sokig éljen!

V.

Aldja meg Isten
Édes anyámat;
Messze lebegjen
Tőle a bánat.

Aggodalom-gond
Hagyja szivét el;
Vesse baját az
Ég keze széjjel.

Teljes egészség
Tiszta erője
Tartsa szilárdul
Minden időre.

Hintse szerencse
Rája virágát;
Messzire nyujtsa
Élte patakját.

Vározy Mihály.

Mulassunk.

A róka és tyúk.

Ezt a mulatságos játékot künn a szabadban
kell játszani, valami tágas térségen.
A társaság sorsot húz, a kire a sors esik, az

lesz a róka; aztán még egyszer sorsot huznak, a kire esik, az lesz a tyúk, a többi mind csirke. Ekkor kezdődik a játék. A földön egy jókora kört kerítenek, a körbe beállítják a rókát, a többiek aztán a kört körülállják. A hol nem lehet kört huzni, például mezőn, füves helyen, elmaradhat a kör, ez csak azért van, hogy a róka ne jöhessen egyik vagy másikhoz közelebb addig, míg annak ideje el nem jön. A róka tehát középen áll. A csirkék a tyúk vezetése alatt körüljárják a rókát, ezalatt a tyúk ezt a nótát dalolja:

Ko-kotkodás — ko-kotkodás —
Nem jó helyen járunk;
Róka vár a jó prédára,
Foga lesz halálunk!
Róka, róka, gonosz róka
Ne vidd el a csirkét . . .
Kis csirkéim, kis csirkéim,
Gyerünk tova innét.

Ekkor megáll a társaság. A tyúk közelebb lép a rókához és kérdezi: „vén róka, mit csinálasz?”

Róka: Tüzet rakok.
Tyúk: Minek a tűz?
Róka: Vizet forralni.
Tyúk: Minek a víz?
Róka: Csirkét főzni.
Tyúk: Hol vetted a csirkét?
Róka: A tiédből — hopp! —

Mikor ezt a szót „hopp!” kimondja a róka a csirkék elkezdnek futni, a róka kergeti őket, s ha el tud valakit fogni, az lesz a róka. Ekkor a játék újra kezdődik. A tyúknak nem kell futni; mert a tyúkot nem szabad bántani a rókának. És ez nagyon helyes, legalább, ha van köztetek olyan, aki nem tud futni, vagy egy kissé beteges, és nem szabad erősebb mozgást tennie, az éppen jó lesz tyúknak.

A hosszú ló.

A legnagyobb játszó függőlegesen egy falhoz áll s kezeit arra fekteti; az utána következő legnagyobb, fejét hajolt állásban amannak háttára támasztja, a többi játszóknak fele hasonlóan csatlakozik az előbbiekhöz. A játszók másik felének a legkisebb és legkönnyebb fiukból kell állni. Ezek

közül egyik a másik után megíromodik, előbb az az utolsó háttára szökik s úgy tovább belebb halad a másikéra, míg mindeniknek meg lesz a maga lovagja. Ekkor az omnibuszoló mozogni kezd, zeneszóval vagy a nélkül, míg végre a teherhordók máháikat lerázzák.

Hintázás.

Egy jó hosszú, egy hüvelyk vastag, erős kenderkötél igénytelen gyermekeknek elég jó hintát szolgáltat. Két végét egy fa vízirányos ágára erősítik s a lefüggő kötél közepére ülnek, egyszer egyik, aztán a másik. Kezeivel oldalt a kötelet erősen megfogja s lábaival ingásba hozza, míg mindig feljebb feljebb repül. Vagy pedig egyik a hintán ül s a másik kézzel hajtja. Hogy a kötél kényelmetlen ne legyen, az ülésre valami párnafélét kell tenni.

Egy másik fajta hintát könnyűszerrel előállíthatni egy jó erős sima deszkából s egy fatörzsből. A deszkát közepével egy fél henger alakú fatörzsre fektetik s mindkét végére felül egy gyermek. Ha az egyik könnyebb a másiknál, akkor a deszkát úgy kell a törzsre fektetni, hogy a könnyebbik gyermek felől hosszabb rész essék. Aztán egyik a másikat felváltva emeli magasra. Az alászállásnál ügyelni kell, hogy a láb a deszka alá ne jusson; mert különben odanyomhatja a deszka s a mulatságnak sirás lesz a vége.

Karikavetés.

Ezen játék legkellemesebb nyáron valamely gyepes térségen. Ehez nem szükséges semmi erőfeszítés. A karikákat gyenge fűz- vagy mogyorófavesszőből készítik, körülbelül egy láb átmérőjű nagyságban; az összeérő végeket jól megkötik, s hogy szebb legyen, kétszínű szalaggal vagy papírral körülburkolják. A vetőpálcák egy ujjnyi vastag s három láb hosszúak lehetnek, markulatjuknál egy keresztfával, hogy a karika a kéz fejét a kifogáskor ne őríthesse. A játszók mintegy husz lépésnyi távra körben állanak fel. A karikát a vetéskor a játszó balkeze mutató és hüvelykujjával fogja meg, a pálcát a karika másik belső szélére helyezi és úgy pattintja el legközelebbi szomszédja felé. Az első karikát követi a második és harmadik, úgy hogy az egész játszókör folytonosan el legyen foglalva a vetéssel és kifogással.

Krónika.

— Gyászír. Kisapponyi *Bartakovics* Béla egri érsek május 30-dikán éjjel fél 12 órakor elhunyt; halála előtt a maga örök gyűjtött papsághoz meghatározott beszédet intézett, aztán megtörő szeméit rájuk függesztve, megáldá őket. Így halt meg — áldást osztva, kinek egész hosszú élete is áldás volt. — Kisapponyi *Bartakovics* Béla 1792. ápril 10-én született Bélán (Nyitra megye) nemes szülőktől, kik a leggondosabb nevelésben részesítették. Már tizenöt éves korában lépett a nyitrai papi növeldébe és később a pesti semináriumban folytatta papi tanulmányait, mígnem 1815-ben pappá szenteltetett. Az egri érseki megyét majd negyedszázada kormányozta, vezetvén az alkotmányos időben mint a megye örökös főispánja, a megye ügyeit is. Az elhunyt érsek határozott kívánsága szerint holtteste Elefánton, nyitrai megyei sirbolygójában tetetik örök nyugalomra. Áldás emlékének!

— Gr. Gyürky Ábrahám nógrádmegyei főispán főispáni fizetését közcélokra ajánlván, legközelebb a nógrádi jegyzői nyugdíjalapra 500 frtot, a sziráki evang. tankerület tanítói ösztöndíja-alapjára 300 frtot, a nógrádi evangélikus gyámintézetre 100, s még több kisebb-nagyobb összegekkel együtt összesen 962 frtot adományozott.

— Rőfögő akadályok. A lánchidon egyik éjjel nagy falka hizott sertést hajtottak keresztül. A nehéz testű jószágok megunták a hosszas gyaloglást, s a hid első oszlopánál szépen lefeküdtek, — a hajcsárok pedig ezt az alkalmat épen legalkalmasabbnak találták korcsmába menni. Időközben két uri fogat át akart hajtatni a hidon. De az élő akadályokon keresztül nem bírtak maguknak utat törni. A sertések miután már letelepedtek, nem mozdultak. A közlekedés teljesen el volt zárva. Nem volt mit tenni, mint a hajcsárokat felkeresni, a mi szintén nem csekély időbe került s azok segítségével azután nagy sokára sikerült utat törni a kocsinak. Az ilyen dolgok bizony nem ütnek meg a fővárosi mértéket.

— Egy felvidéki falusi lelkész tapasztalás kedvéért feljövén a fővárosba, hol még soha életében nem volt, mindjárt első nap kellemetlen körülményre arta meg multságát. Ugyanis egyik fényes kirakatu vaczi-utczai boltban megtetszett valami és belépett, hogy a portékát megvegye. Ezt szerencsésen teljesítette is, hanem a kilépés már sokkal rosszabbul sült el, mert a mint hajlongott, köszöngött, ahogy sem találta a kibirészt, csak egy végig üvegajtót. Erre küszöbnek nézvé az ajtó alját belépett, s abban a pillanatban roppant esörömpölés adta tudára a sajnos félrelépést. Nagy zűz lett a boltban, a lelkész rümmölnézett szét, hogy mi fog most következni és nem tudta hova forduljon. A bolttulajdonos látván a malheur hőstét és szorongott állapotját, elmosolyodott és kegyelmesen fölmenté őt a fizetés

alól. A lelkész nagyot sóhajtott és így szólt: Szerencséje uram, hogy fölment a fizetés alól, mert plébániám egész évi jövedelme ráment volna erre az egy lépésre!

— S. fuvaros, ki különböző áruk között, melyeket a déli vaspályától Pestre szállított, néhány kávéval telt zsákok is vitt kocsiján, e zsákok egyikét e szavakkal: „hadd legyen a zsebének is olesó kávéjuk” felmetszett, minek folytán tetemes mennyiség hullott ki. Az alkalmat felhasználva, a locsit kísérő egyik napszámos a fűh szított zsákba nyúlt s onnan akarta zsebeit kávéval megtölteni, mit azonban a fuvaros nem engedett meg. Ennek következtése veszekedés lett, s a napszámos a fuvarost, a kávé tulajdonosánál elárulta. Miután bebizonyított az, hogy a zsákok szándékosan hasítottak fel, a fuvaros a hiányzó kávé megtérítésére ítéltetett, a napszámos pedig lopási kísérlet miatt fogsággal büntetett.

— A honvédelmi fegyverzeti bizottság próbálásokat tartott Pozsonyban új fajtájú lőporokkal, nevezetesen három fajtával. Mint a „Pozsonyvidéki Lapok” írják, az angol nem elégitette ki az igényeket; a marcheggi készítmények egyike azonban, melyet „colloidium”-mal kevert lőpornak neveznek, minden tekintetben felülmúlja az eddigelé használt lőport. Előnyei következők volnának: az ugynevezett fapuskapor (késői salétromsavból, kénből és fából) nem explodál, hanem nyílttérben meggyul, hanem csak lassan ég; vető ereje nagyobb a közönséges lőporénál, elsütése nem okoz oly nagy fűtést s durranást mint amazé. Szállíthatása sokkal biztosabb s könnyebb stb. Miután e puskaporral már többet tesztelték 300 lövésnél s mindenki kitűnőnek mondta az eredményt, arról értesíti a marcheggi gyár tulajdonosa, e puskapor feladóját a bizottságot, hagyna fel a további próbálásokkal, mert nemsokára ennél még kitűnőbb lőporral fog szolgálhatni. A kíváncsiság a honvédelmi körökben természetesen igen nagy.

A nagyvilágból.

— Ökölviadal Londonban. A londoni Grafton-hall mult héten iszonyu ökölviadalnak volt színhelye, melyre Queensbury marquis tüzött ki 2500 franknyi díjat. A belépti díj 25 frank volt, a magas díj dacára azonban több száz személy volt jelen az undorító jelenetnél. A két vívó Napper és Davis volt, amaz rég ismert vívó. A közönség Nappert kedvelte és jelentékeny fogadások történtek győzelmére. Az előkészületek végeztével a két vívó, övig mezitelen, segédei kíséretében a küzdőterre lépett. — Az adott jelre megkezdődött a küzdelem, mely kezdetben apró esetpatéokra szorított és csak az érdek gerjesztésére volt számítva; egy óra lefolytával azonban igen komoly mérveket öltött. A két vívó egymáshoz közeledett és a csapások mind hevesebbek lettek.

Davis ellenfelét, kit testi erőben tetemesen fölül-
mult, minden rohanásánál hovesen földhözcsapta,
de Napper, bár az esés törteuzta, mindig gyorsan
fölugrott és várta az újabb jeladást; már kiki
meg volt győződve, hogy soká nem bírja. Párt-
felei, kik látták, hogy a fogadást elvesztették, be-
rohantak a küzdőterre, hogy a vivásnak véget ves-
senek és téteiket megmentseék. Erre egy leirhatat-
lan jelenet következett, melyben némelyek a vi-
vókat szétválasztani iparkodtak, mások ellenben
a vivás folytatásáért buzgólkodtak, míg ez utób-
biaknak sikerült egy újabb rohanást kieszközölni,
melyben a szerencsétlen Napper úgy veretett a
vas keménységű padlóra, hogy nem volt képes
fölkelni és legyőzöttnek jelentetett ki. Eleinte
halottnak gondolták, de szerencsére nem volt az,
fejét és ereit friss vízzel öntötték le, így ébresztve
fölájultságából. Némely jelenlevő azt is állítja,
hogy ez állapotban kényszerítettett a szakadatla-
nul vért hányó szerencsétlen négy rohanásra,
melyek mindegyikében ellenfele őt mint a bikát
földre terítette. Míg a teremben ezen jelenet
végbe ment, kívül számos „ökölviador“, kinek
nem volt pénze, hogy a terembe juthatott volna,
künn produkálta magát nagyszámu népség jelen-
létében. Ezen öklözés — jegyzi meg végül a
„Times“, londoni lap, mely ez eseményt elbeszéli
— bizonyára egyike volt a legundorítóbbaknak,
melyeket valaha Londonban láttak.

— **A karlisták.** Spanyolországban még mindig
folytatják a polgárháborút, és pedig nagy kegyet-
lenséggel. Egy újabb vérengzésökről ezt jelenti
a távirda: A 150 önkényes által védelt Sanchuja
falva a karlisták által megrohantatt. Az önkényesek
makacs védelem után megadták magukat, de csak
azon föltétel alatt, hogy semmi bántásuk nem lesz.
A karlisták ez ígéretekét úgy tartották meg,
hogy az önkényeseket 7—8 at egy csoportba állítva,
agyonlőtték!

Talányok.

1) — **Babócsay B.-től.** —

— **Süteő Margittól.** —

2) KRLM

3) IG ig ig NGDLMS
ig ig ig
L 1 ig ig ig
ig ig
IG ig

4) — **Babócsay Bélától.** —
Lóugrás szerint megfejtendő.

sem	her-	trón-	len-	or-	ta-	dön-	búj-
ja	el-	Meg	mi	Föl-	tó,	Nincs	tár,
ezeg,	pi-	ség . . .	nincs	a	szá-	do-	fu-
az	már,	del-	vad,	a	tek.	jön	lett,
hen,	O-	ta	Jön	ga,	só	ké-	Gyász-
El-	je-	a	ki-	Me-	jő	ver-	a
hoz:	fut	rosz	bol-	tár!	ből	hir-	fész-
fe-	ra-	rály-	mint	nök	lyet	ta	ki-

Számítási feladvány.

5) — **Bogdánfi Lajostól.**

Két gyermek — János és Pista — mogyoró-
zott, míg a játék János nyeresével és Pista vesztésével
végződött. Ekkor Pista így szólt János-
hoz: „Adj nekem mogyoródból kettőt, hiszen
azért neked háromszor, — ha pedig egyet adnál,
négyyszer annyid marad, mint nekem.“ — János
pedig így felelt: „Adj te nekem egyet, és kilencz-
szer annyim lesz, mint neked.“

Kérdés: hány mogyorója volt Jánosnak, és
hány Pistának?

Megfejtési határidő **junius hó 20-dika.**

TARTALOM.

A nefelejcs-csokor. Beszélyke. — Hegyen. Vers. —
Hasszán számara. Arab mese. — A nürnbergi vas-szűz
(Két képpel.) — A csermely. Vers. — Indián követség.
(Képpel.) — Viadal kondorral. (Képpel.) — Az angyali
szózat. Igaz történet. A róka és a holló. (Képpel.) — Kis
köszöntő. Anyám nevenapján. — Mulassunk. — Krónika.
— A nagyvilágból. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség szá-
mára küldendő levelek ekkép czimezendők:
**A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesz-
tőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Kiadja és nyomatja: **Franklin-társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.).